

Vi punktskriftsläsare

Information från Talboks- och punktskriftsbiblioteket och Punktskriftsnämnden

Nr 1/2005

Festmingel när talboken fyller 50 år

Innehåll

- 3 Redaktören har ordet
- 3 Öppet punktskriftsbibliotek
- 4 Talboksjubileum
- 4 Ny bok: Talboken 50 år!
- 5 Hipp, hipp, hurra! H.C. Andersen fyller 200 år!
- 5 Den Blindes tidsförsonare nu på TPB
- 5 Nya punktskriftsböcker i försäljningslistan
- 6 Carl A Thulin och De blindas bokfond
- 8 Nya barnböcker
- 9 Punktskriftsböcker på andra språk
- 10 Lockande böcker på engelska och tyska
- 10 Presentböcker
- 11 Centralbiblioteket för blinda i Hamburg 100 år
- 12 Synskadades Museum hotat
- 12 Punktskriftsnämnden informerar

Vi punktskriftsläsare

Maj 2005 • Nr 1

Utgivning: 2 ggr/år

Ansvarig utgivare:

Ingar Beckman Hirschfeldt

Redaktör:

Cia Sutinen

cia.sutinen@tpb.se

I redaktionen för detta nummer:

Beatrice Christensen Sköld

Åsa Danielsson

Ann-Sofie Falck

Monica Hedbjörn

Marie Ivarsson

Henry Larsson

Jenny Nilsson

Annika Sundin, layout

Björn Westling

Adress:

Talboks- och punktskriftsbiblioteket

Punktskriftsnämnden

122 88 Enskede

Besöksadress:

Sandsborgsvägen 52

Prenumeration (gratis)

Telefon: 08-39 93 50 (vx)

Telefax: 08-659 94 67

E-post: info@tpb.se

Internet: www.tpb.se

Vi punktskriftsläsare finns i punktskrift, i svartskrift samt på TPB:s webbplats

Omslag: mingel i pausen på Jubileumskonferensen.

ISSN 1401-6524

Redaktören har ordet

Det finns många punktskriftsböcker på andra språk än svenska på TPB. Framför allt på engelska. En hel del finns även på franska, tyska och italienska. Det är däremot magert med böcker på många andra språk. Där får man antingen försöka låna in från bibliotek i utlandet eller låna talböcker i stället. Vi berättar om punktskriftsböcker på andra språk än svenska och ger tips på böcker och lånemöjligheter.

Vår historiska artikel presenterar Carl A. Thulin, som startade De blindas bokfond, vilken betytt mycket för bokutgivningen i punktskrift.

För 200 år sedan föddes sagoberättaren H.C. Andersen. Hans bästa sagor finns på TPB.

Arbetet på TPB i år präglas starkt av talboksjubileet. Talboken fyller 50 år och TPB fyller 25 år och TPB har för att fira detta bland annat givit ut en bok om talboksverksamheten genom tiderna, Talboken 50 år, som finns att låna eller köpa på punktskrift.

Fram till midsommar pågår en jubileumsutställning om talboken på Synskadades museum. Det är en utställning, som är väl värd att besöka. Vi berättar också att Synskadades museum är nedläggningshotat och att TPB har föreslagit en lösning.

Cia Sutinen

Öppet punktskriftsbibliotek

Sedan årsskiftet har TPB öppnat punktskriftsbiblioteket för besökande låntagare en eftermiddag i månaden. Det är en mycket uppskattad nyhet och många har hört av sig och vill komma för att låna. Under våra öppetdagar finns det möjlighet att själv gå runt i biblioteket och välja i hyllorna, bläddra bland nya böcker och få hjälp och tips av bibliotekarierna på plats.

Den 24 februari var det bokrea på punktskriftsböcker i samband med att biblioteket var öppet. Böcker såldes till 50 procents rabatt och det var flera som kom och fyndade. Ett trevligt evenemang som det finns all anledning att upprepa igen nästa år!

För den som är intresserad av historisk punktskrift har TPB nyligen inköpt ett exemplar av Den blindes tidsförsonare (se artikel i detta nummer) och den visar vi gärna för besökare.

Öppetiden är klockan 12-16.30 sista torsdagen i varje månad.

För mer information ring 020-48 17 31 (för enskilda punktskriftslåntagare), 08-39 93 55 och 08-39 93 56 (för bibliotek och institutioner) eller gå in på vår webbplats med adress www.tpb.se/verksamhet/punktskrift/

Ann-Sofie Falck

Bibliotekarie Gunnel Edmarker hjälper en besökare.
(Foto: Annika Sundin)

Bengt Lindqvist och Karl-Gunnar Roth. (Foto: Annika Sundin)

Gabriel Romanus studerar en gammal grammofon på utställningen. (Foto: Kjell Hansson)

Talboksjubileum

Talboken fyller i år 50 år. 1955 började talboksutlåningen med rullband vid dåvarande De Blindas Förenings, DBF, bibliotek och vid Malmö stadsbibliotek. Visserligen hade experiment med talböcker gjorts redan tidigare men dessa var på grammofonskiva eller trådband, teknik som inte var så väl lämpad för inspelning av längre texter. Tandbergs öppna spolar som rymde hela 4 timmar text var en revolution på sin tid. Talboksmediet utvecklades vidare. På 1970-talet kom kompaktkassetten och på 2000-talet slog DAISY igenom.

Jubileumskonferens

TPB firade jubileet med en tvådagars internationell konferens *Från rullband till bredband* i Folkets hus i Stockholm den 12-13 april. Mer än 250 personer deltog. Den 14-15 april hade TPB öppet hus med föredrag av Bengt Lindqvist, inläsarna Gunilla Nöjd och Tore Bengtsson, Karl-Gunnar Roth, förutvarande chef för Tal och Punkt och DAISYs uppfinnare Lars Sönnebo.

Utställning om talbokstekniken

I samband med jubileet har Synskadades Museum i samverkan med TPB en utställning *Talboken 50 år!* Den är öppen fram till midsommar. För att få en visning bör man kontakta museet på telefonnummer 08-39 94 36. Museet är öppet måndag, onsdag och fredag och ligger på Sandsborgsvägen 50 i Enskede.

Punktskriften lever

Men punktskriften lever ett gott liv trots talboken. År 1955 lånade DBF:s bibliotek ut ca 19 000 volymer. Efter det minskade utlåningen av punktskrift under många år för att åter börja öka i mitten av 1990-talet. År 2004 lånade TPB ut 24 430 volymer, alltså betydligt fler än 1955. Utbudet är också betydligt större än 1955 då böckerna skrevs för hand.

Beatrice Christensen Sköld

Ny bok: Talboken 50 år!

Läs om svenska talbokspionjärer och den tekniska utvecklingen från rullband till bredband. Boken finns både i tryckt form och som punktskrift.

I båda versionerna ingår en DAISY-skiva med inläsning och text på samma skiva. Boken kostar 212 kr inkl moms. Den går att köpa genom TPB:s försäljning tel. 08-39 93 96, via e-post pfors@tpb.se eller via TPB:s webbplats www.tpb.se

Foto: Annika Sundin

Hipp, hipp, hurra! H.C. Andersen fyller 200 år!

I år är det 200 år sedan H.C. Andersen föddes. Detta uppmärksammas på olika sätt under året. De flesta evenemangen äger rum i Danmark och övriga Norden men även i andra delar av världen.

Evenemangstips

Flera intressanta föreläsningar, teaterföreläsningar och utställningar sker runt om i landet under jubileumsåret.

På Svenska barnboksinstitutets webbplats www.sbi.kb.se/hcaevenemang.html kan man hitta evenemang. I Borås ska man till exempel ha sagoteater för barn och inviga ett H.C. Andersen-rum på konstmuseet. I Höör blir det H.C. Andersen-opera i augusti.

Sagor att låna på TPB

Här på TPB kan man låna den fullständiga utgåvan av H.C. Andersens samlade verk i punktskrift. Boken är främst gjord för vuxna men under året kommer också en ny samling med tolv av H.C. Andersens mest kända sagor:

Prinsessan på ärten, Tummelisa, Den ståndaktige tennsoldaten, Den fula ankungen, Svinaherden, Flickan med svavelstickorna, Kejsarens nya kläder, Elddonet, Snögubben, Granen, Dummerjöns och De vilda svanarna.

Boken görs i glestryck så att barnen själva lätt ska kunna läsa den. Fler av sagorna finns i enstaka utgåvor och många finns naturligtvis också som talbok. Välkomna att låna!

Den Blindes tidsförsonare nu på TPB

TPB har köpt Sveriges första blindskriftsbok från 1842. Boken heter Den Blindes tidsförsonare och är skriven och tryckt av Lars Johan Hierta. Den såldes av Stockholms Auktionsverk för 2 700 kronor. Den blindskrift som används kallas stachelskrift.

I novellen Fattigstugan som ingår i *Kryss och landkänning* berättar Albert Engström hur "Blindningen" Johan Petter som hade gått på Mållainstitutet representerade bildningen inom fattigstugan. Han var nämligen den ende som kunde läsa.

Så här berättar Engström:

"På vinterkvällarna, då hjonen trötta efter dagens strövtåg med tiggarpåsen sutto och dånade i mörkret – ty ljud användes icke – tog Johan Petter fram den enda bok han ägde och läste med oändligt långsam sövande röst igenom den från pärm till pärm. Han kunde den sedan många år utantill, men han satt ändå och fingrade på de upphöjda typerna alldeles som på institutet, ty det hörde till, han var lärd så. Boken var Den Blindes tidsförsonare, Stockholm, tryckt hos L.J. Hierta 1842."

Besökare på TPB har möjlighet att ta sig en försiktig titt på denna gamla, tunna bok.

Nya punktskriftsböcker i Försäljningslistan

Från och med detta år presenterar vi alla nyutgivna punktskriftstitlar i försäljningslistan, som skickas ut fyra gånger per år. Vi har upphört med att ge ut Nyförvärvslistan i sin gamla form. Försäljningslistan kan du få på punktskrift, svartskrift och per e-post. Senaste försäljningslistan, Vårlistan, finns på TPB:s webbsida www.tpb.se/verksamhet/punktskrift/kopa. Beställ prenumeration hos Punktskriftsförsäljningen.

Telefon: Monica Ahlholm 08-39 94 63 eller Ingela Lindberg 08-39 93 96.

Carl A Thulin och De blindas bokfond

Nyligen publicerades en bok om De blindas bokfonds historia. Den är skriven av Solveig Hollari och den exakta titeln är *Med boken under fingrarna... De blindas bokfond 1916-2003*. Minnesskrift. Huvudperson i boken är fondens grundare Carl A Thulin (1879-1948). Han föddes i ett förmöget hem. Fadern ägde skeppsmäkleriet (senare rederi) Nordström & Thulin.

Carl A Thulin blev blind vid 18 års ålder efter ett slagsmål med en skolkamrat. Den skada han ådrog sig ledde till näthinneavlossning. Trots flera års läkarbehandling i Frankrike och Tyskland blev han helt blind och kunde då inte fullfölja sina studier. Han hade ursprungligen planerat att bli läkare.

Motstånd mot teoretisk utbildning

Thulin blev snart aktiv i De Blindas Förening (DBF). Han var bl.a. sekreterare under perioden 1909-1915 och även aktiv i Föreningen för blindskrift från år 1903-1911.

Vid denna tid var det mycket svårt för synskadade att genomföra högre utbildning. Blev man blind vid vuxen ålder var "omskolning" till något hantverksyrke det vanliga. Man fick då lära sig göra korgar eller borstar. Carl A Thulin försökte påverka DBF att arbeta för blindas rätt till utbildning också i teoretiska ämnen. Han fick dock inget gehör för sina förslag. Tvärtom blev han oförsämrat behandlad. Sommaren 1915 skrev han ett brev till styrelsen för DBF, där han säger:

Då mina kulturella strävanden inom blindrörelsen missförstås eller vantolkats av ett stort antal föreningsmedlemmar, beder jag härmed få anmäla mitt utträde ur föreningens styrelse.

Motståndet var alltså så starkt att Thulin inte längre ville vara med i DBF:s styrelse. Anledningen till motståndet mot att föreningen skulle engagera sig för blindas rätt till högre utbildning anses bero på att föreningen hade svåra ekonomiska bekymmer under första världskriget. De blinda hantverkarna hade svårt att få avsättning för sina borstar och korgar.

Fond för böcker i punktskrift

Thulin lät sig dock inte nedslås. Han beslutade att på egen hand försöka ge blinda personer tillgång till facklitteratur och skönlitteratur för bildningssyfte. Lösningen var en kapitalfond vars avkastning skulle användas för att trycka böcker i punktskrift. Böckerna skulle säljas till subventionerat pris till blinda i hela Sverige. Thulin började på eget initiativ samla in pengar till fonden.

Utgångspunkt för hans tiggargrev var taxeringskalendern. Två personer hjälpte honom att skriva tiggargrev, den ena var bibliotekarie på Kungliga biblioteket. Brevet skickades både till välbeställda privatpersoner och till företag. År 1916 uppgick kapitalet till 44 000 kronor och den 26 maj 1916 konstituerades Stiftelsen de blindas bokfond.

Bokfondens verksamhet var inte helt idyllisk, på 1920-talet utsattes den för grov förskingring. Av etiska skäl uppger inte Hollari namnet på den kassör som förskingrade pengarna, i dagens värde mer än 2 milj. kronor. Carl A Thulin lyckades dock åter bygga upp ett stort fondkapital. De Blindas Bokfond blev med tiden också internationellt känd och blindbibliotek utanför Sverige köpte av fonden utgivna böcker.

Aktade ledamöter i styrelsen

Den första ordföranden i bokfonden var en allmänt aktad folkbildare, professor Knut Kjellberg. Han var också ordföranden i Folkbildningsförbundet, föreståndare för Stockholms arbetareinstitut och ordförande i Centralförbundet för socialt arbete samt ledamot både i Stockholms stadsfullmäktige och i riksdagens andra kammare. Övriga ledamöter var Fredrik Hjelmqvist, Sveriges första

bibliotekskonsulent, Harald Lettström, advokat och senare bankdirektör och Daniel af Burén, vice ordförande i DBF. Gemensamt för ordförande och ledamöter var deras stora engagemang i folkbildningsfrågor.

Utgivning av läroböcker

Ganska snart efter det att styrelsen för bokfonden konstituerats påbörjades stereotyperingen av Hjorts tyska grammatik, som således blev den första bok som fonden gav ut. Hjorts grammatik användes i svenska läroverk i ungefär 50 år. Väl att märka var tyska också första främmande språk vid svenska läroverk till slutet av 1940-talet. Harald Thilanders punktskriftstryckeri i Stocksund stod för produktionen.

Övervägande delen av utgivningen bestod av facklitteratur. Först 1929 gav man det första skönlitterära verket, samlade dikter av Gustav Fröding.

Bokfondens kanske största bedrift var dess lexikonutgivning. År 1931 gav man ut G. Rosenbergs tysk-svenska ordbok på 1 324 punktskrifts-sidor.

Thulin läste själv korrektur. I början motläste hans fru Bertha, så småningom fick även sonen Carl F Thulin delta i korrekturläsningen. Carl F Thulin är idag ordförande i bokfonden.

Portofrågan

Ett av problemen med blindskriftsböcker var att de var tunga att skicka, vilket innebar höga porto-avgifter. DBF:s bibliotek i Stockholm nådde heller inte ut i landet till sina låntagare i den mån man önskade. Man hade visserligen fri järnvägsfrakt men alla synskadade bodde inte nära järnvägen. Carl A Thulin var den som drev portofrågan. Han bad därför Kungl. Generalpoststyrelsen sänka portot för blindskrift. Hans skrivelse fick effekt och portot sänktes. På 1950-talet blev sedan blindskrift helt portobefriad.

Månadens Braille-Magasin

Fonden gav från och med 1942 ut Månadens Braille-Magasin, en tidskrift "bildningssökande blinda". Utgivningen stöddes ekonomiskt av Kungl. Blindinstitutet på Tomtebodan, kronprinsessan Margaretas Arbetsnämnd för den blinda och DBF. Magasinet kom ut med 10 nummer om

året och innehöll ca 80 sidor av litterära alster som noveller, lyrik och essayer. Carl A Thulin skötte både utgivningen och det redaktionella arbetet. Till sin hjälp hade han Charles Hedkvist, "den svenska talbokens fader", sedermera ordförande i DBF. Även Thulin var intresserad av "den talande boken" men hann aldrig uppleva dess genom-brott i Sverige, vilket skedde 1955.

Stipendier till begåvade blinda

En annan del av bokfondens verksamhet var att dela ut stipendier till "unga, medellösa blinda med utpräglad begåvning". Stipendierna var avsedda att användas för studier vid läroverk, universitet/högskolor eller musikkonservatorier. Reglerna för stipendier antogs 1917 då fonden hade ett grundkapital på 100 000 kr. Den första person som fick stipendium från bokfonden var Nils Juringius, matematiskt geni och den som utarbetade den första matematiska punktskriftsnotationen. Hollari anger att Juringius tog studentexamen vid Stockholms högskola och senare avlade doktorsexamen där, vilket är felaktigt. I själva verket antogs han till matematikstudier vid högskolan efter studentexamen i Borås 1915. Han studerade senare vid universitet i Marburg an der Lahn där han fick en tysk doktorsexamen, ungefär motsvarande en svensk fil. kand.

Ett komplement

Carl A Thulin avled den 18 mars 1948. Det dröjde till en bit in på 1980-talet innan hans vision om att synskadade skulle få rätt till att kurslitteratur framställd på punktskrift eller som talbok blev verklighet. Bokfonden är idag ett komplement till TPB:s verksamhet. Men framför allt är dess stipendieverksamhet viktig.

Beatrice Christensen Sköld

Nya barnböcker

Foto: Anika Sundin

Från taktila bilderboken Muuu, säger kon

Muuu, säger kon

Muuu, säger kon av Dick Bruna är den första taktila bilderbok som gjorts med en ny tryckmetod. Bilderna trycks med olika material istället för att man klistrar på materialet i efterhand. Texterna är något förkortade jämfört med originalet.

2005 kommer TPB att göra två böcker på det här sättet, som är billigare än det traditionella sättet att göra taktila böcker.

Myran Tyra

En ny bok med färgade svällpappersbilder har kommit ut: *Myran Tyra* av Peggy Andersson med flera. Boken ingår i serien Läslyftet och passar synsvaga nybörjarläsare. *Myran Tyra* skall gå ut för att köpa skor och ger sig glatt iväg till skoaffären. Där finns mycket att välja på. Efter att ha provat gula, svarta, röda och bruna skor gör hon sitt val. Boken kan ge upphov till samtal om färg och antal. Boken har originalboken i en ficka och är i glestryck.

Populära Halvan – nu också med taktila bilder

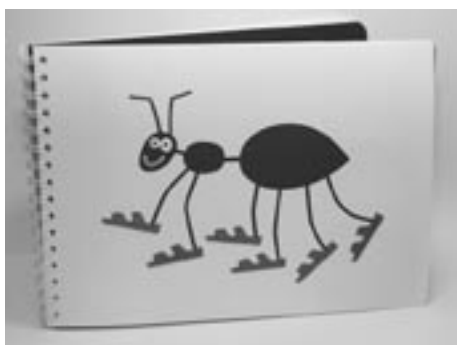

Foto: Anika Sundin

Svällpappersbild från boken Myran Tyra

Några mycket populära böcker för små vetgiriga barn i förskole- och lågstadieåldern är Arne Norlins och Jonas Burmans böcker om Halvan.

Halvan är en liten kille som gillar att leka med olika slags arbetsfordon; bärgningsbil, brandbil, ambulans osv. När han leker blir fantasin verklig för läsaren som får veta mycket om hur ambulanspersonal, brandmän, poliser och andra arbetar.

Nu kan även barn med synskada få bekanta sig med Halvans lekar med flygplanspiloter, sopbilar och bärgningsarbete.

TPB har gjort sex böcker om Halvan i punkt-skrift med två taktila bilder i varje bok och originalboken i en ficka i pärmen. Bilderna föreställer det fordon som är centralt i boken och Halvan iförd den uniform och de redskap som är aktuella.

Böckerna heter *Här kommer ambulansen*,

Foto: Anika Sundin

Taktil bild från Här kommer flygplanet

Här kommer brandbilen, *Här kommer bärgningsbilen*, *Här kommer flygplanet*, *Här kommer polisbilen* och *Här kommer sopbilen*.

Böckerna finns till utlån. Man kan också köpa böckerna som kostar 212:- inklusive moms för privatpersoner och 509:- inklusive moms för institutioner.

Punktskriftsböcker på andra språk

TPB har ca 600 punktskriftstitlar på andra språk än svenska för utlån. Hälften av dem är producerade för högskolestudenter men kan lånas av alla. Högskolelitteraturen är främst böcker inom datateknik, matematik och skönlitteratur och de flesta är på engelska. Bland övriga böcker är det främst skönlitteratur och böcker för språkträning.

I punktskriftsbeståndet kan man hitta böcker som Frank Zappas självbiografi: *The real Frank Zappa book*, spanska dikter i *Mis diez versos* av Ramos Puerto eller en bok av Jules Verne på turkiska. Det finns även en del barn- och ungdomsböcker som till exempel den engelska *Harry Potter and the philosopher's stone* eller *Nisses nya mössa* av Olof Landström på persiska.

Språkträning

Det finns många olika titlar av böcker för språkträning på bland annat engelska, tyska och franska. Det är ofta välkända klassiker som bearbetats och ibland förkortats till omfånget. De har olika svårighetsgrad där ordförrådet bygger på mellan 300 och 6 000 ord. Som exempel på engelska böcker kan nämnas *The pearl* av John Steinbeck och *Winnie-the-Pooh* av A A Milne eller nyare böcker som *The beach* av Alex Garland och *The runaway jury* av John Grisham.

Sök själv i katalogen

Leta gärna själv bland utländsk litteratur i TPB:s Internetkatalog.

Gör så här:

1. Gå in på adressen <http://katalog.tpb.se/> och sidan för **Enkel sökning** kommer upp automatiskt.
2. Välj i rubrikerna **Medieform**, **Målgrupp** och **Språk** vilka slags böcker du vill ha. Medieform – till exempel punktskriftsböcker, Målgrupp – till exempel barn, Språk – till exempel engelska
3. Tryck **Sök** så visas sökresultatet på skärmen.
4. Resultatet på den här sökningen blev 17 titlar.

5. Vill du veta mer om någon av böckerna i listan, klicka på boktiteln.

Observera dock att TPB-katalogen ännu inte är helt anpassad för skärmläsning, det väntas bli klart senare i vår.

Inlån från utlandet

TPB lånar också in böcker på andra språk från bibliotek utomlands främst NLB (National Library for the Blind i England), LNS (National Library Service for the Blind and Physically Handicapped i USA) och Deutsche Blinden Bibliothek i Tyskland som har en samkatalog över tyska punktskriftsböcker. De utländska böckerna använder oftast respektive lands förkortningssystem. Det finns hjälp för den som ändå vill låna dessa, bland annat har vi till utlån British Braille om det engelska förkortningssystemet och Das System der deutschen Blindenschrift – handledning för punktskrift i det tyska språket.

Vill man veta mer om olika kortskriftssystem kan man läsa på webbplatserna www.nlb-online.org och www.rnib.org.uk Förkortning heter på engelska "grade 2 braille" och fullskrift heter "grade 1 braille".

Låna böcker

För att låna böcker kontakta TPB:s utlåning tel. 020-48 17 31 (för enskilda punktskriftslåntagare), 08-39 93 55 och 08- 39 93 56 (för bibliotek och institutioner).

Ann-Sofie Falck
Henry Larsson

Lockande böcker på engelska och tyska

Under senare tid har det kommit både äldre och nyare böcker på engelska och tyska. Här är några förslag på böcker att låna:

Böcker på engelska:

Oliver Twist av Charles Dickens

Historien om den föräldralöse pojken Oliver Twist som blir intagen på ett kommunalt hus för fattiga och föräldralösa barn. Oliver hamnar även i klorna på den ondskefulla Fagin och hans stödliga. Oliver kämpar för sin överlevnad i 1800-talets London, mot Fagin samt mot misären i Londons slum.

11 volymer. Fullskrift

The street lawyer av John Grisham

Michael är en stjärnadvokat i Washington. En dag kommer en uteliggare in på advokatbyrån och tar bland andra Michael som gisslan. Uteliggaren skjuts ihjäl. Michael börjar undersöka hur de hemlösa lever. Han upptäcker skumraskaffärer och en rättslöshet som han inte tidigare anat existerade och hans arbetsgivare är inblandade. Michael beslutar sig för att kämpa på de hemlösas sida. Amerikansk thriller.

7 volymer. Fullskrift

The old man and the sea av Ernest Hemingway

En storslagen berättelse om fiskaren Santiagos dygnslånga kamp mot en jättelik svärdfisk. I hans uthållighet speglas människans behov av att, mot alla odds, bekämpa livets fåfänglighet.

2 volymer. Fullskrift

Harry Potter and the philosopher's stone

av J. K. Rowling

När Harry är ett år dör hans föräldrar och han tvingas bo hos sin mosters familj. Efter tio hårda år får han en inbjudan till Hogwarths Skola För Häxkonster Och Trolldom, samma skola som hans föräldrar gått i. Redan som nyfödd kunde han stå emot Voldemort, en ond trollkarl, och nu behövs hans krafter igen. En mycket spännande och rolig bok för alla åldrar.

6 volymer. Fullskrift

Böcker på tyska:

Menschen im Hotel av Vicki Baum

Genombrottsroman från 1929 som även i dramatiserad form var New Yorks stora teaterhändelse i ett år. Filmades med Greta Garbo. I ett lyxhotell i Berlin samlas en berömd rysk dansös, en gentlemannatjuv som blir mördad, en direktör, en stenograf, en svindlare och en dödssjuk bokhållare som vill njuta sina sista dagar. Ur de olika personernas perspektiv skildras de övrigas öden mellan ankomst och avresa. V.B., 1888-1960.

8 volymer. Fullskrift

Die verlorene Ehre der Katharina Blum...

av Heinrich Böll

Dokumentärroman om hur en ung kvinna blir offer för en skandaltidnings hänsynslöshet. Hon har mött en man som hon djupt förälskat sig i. Han är efterlyst för bankrån. Kvinnan blir genom pressens sätt att behandla fallet huvudpersonen i dramat.

3 volymer. Fullskrift

Presentböcker

Nu har det kommit två nya presentböcker, det vill säga böcker i litet format med taktill omslag.

Katter! Är fylld med roande och underfundiga citat om katter. De är skrivna av kända och okända människor med ett gemensamt: en stor fascination och kärlek inför katten som husdjur.

Kärleksdoft är en samling med dikter om kärlek. De handlar om möten med andra människor, om korta ögonblick av närhet eller om lyckan över att vara älskad, att få leva och känna kärlek. Bland författarna finns Karin Boye, Gunnar Ekelöf, Cornelis Vreeswijk, Evert Taube och många fler.

Böckerna går att låna eller köpa. En bok kostar 106 kr att köpa för privatpersoner.

Centralbiblioteket för blinda i Hamburg 100 år

Det inte bara TPB och den svenska talboken som jubilerar i år. Den 19 mars i år firade Centralbiblioteket för blinda i Hamburg 100 år.

Filantropi grunden

Biblioteket är inrymt i ett vackert patricierhus vid Herbert Weichmanstrasse 44-46. Huset är en donation och som så många andra bibliotek för synskadade grundades också detta bibliotek av en filantropiskt intresserad person. Som ett kuriosum kan nämnas att biblioteket på 1920-talet fick 1000 kr som stöd från De Blindas bokfond i Sverige.

Litterär tävling

Vid jubileumsceremonin hölls bland annat föredrag om taktill skrift för blinda av Ernst-Dietrich Lorenz, som är medlem av den tyska punktskriftsnämnden. Ceremonin avslutades med att man tillkännagav vinnaren till den litterära tävlingen "Att erövra världen punkt för punkt". Han heter Willi Kuerpick och hans vinnande essä har titeln *Brev till ett dött geni*. Geniet var naturligtvis Louis Braille.

I samband med jubileet visades också en ut-

ställning "Zauberpunkte" (trollpunkter) om biblioteket på ett folkbibliotek "Zentralbibliothek am Hühnerpos".

Gemensamt arbete

Centralbibliotekets chef Elke Dittmer är också ordföranden i den tyska sammanslutningen Medibus och medlem av DAISY-konsortiets styrelse. Medibus är en sammanslutning av Tysklands bibliotek för synskadade vars målsättning är att bygga upp kataloger för tillgängligt material, främja punktskriften och tillsammans producera DAISY-böcker och göra överföringar av analoga talböcker till DAISY-formatet.

Låna direkt

Den som är intresserad av att låna direkt från biblioteket i Hamburg kan vända sig till: Stiftung Centralbibliothek für Blinde, Norddeutsche Blindenhörbücherei e.V. Herbert-Weichmann-Str. 44-46, 22085 Hamburg

Telefon 0049 40-22 72 860
Fax: 0049 40-22 72 86 20
info@blindenbuecherei.de

Beatrice Christensen Sköld

Synskadades Museum hotat

Synskadades Museum är nedläggningshotat. TPB vill förhindra detta och föreslår att SRF och TPB tillsammans driver museet i framtiden.

Synskadades Museum drivs av Synskadades Riksförbund, SRF, och skildrar svenska synskadades historia från början av 1800-talet fram till i dag. Man kan bland annat se en borstbinderi-verkstad och delar av ett punktskriftstryckeri. De flesta föremålen får vidröras och kan nås av rullstolsanvändare. Informationen presenteras i ljud, punktskrift och storstil. Nu är museet nedläggningshotat. SRF har av ekonomiska skäl sagt upp hyreskontraktet för utställningslokalen till 1 september 2006. Fram till dess är museet öppet som vanligt.

Förslag att rädda museet

TPB har hemställt till regeringen om att få i uppdrag att driva Synskadades Museum i något nerbantad form tillsammans med SRF i TPB:s lokaler från

den 1 september 2006.

Det finns flera skäl till att göra så:

1. På TPB finns redan en liten historisk samling punktskriftsböcker. En del av TPB:s arkivmaterial finns i det nuvarande museet.
2. TPB arbetar aktivt för att sprida kunskap om hur information kan göras tillgänglig och har bland annat samarbete med flera museer. Även Synskadades Museum sprider information om synskadade och synskador och är rådgivande i tillgänglighetsfrågor. Många museer har också vänt sig till Synskadades Museum för att få kunskap, vägledning och inspiration.

Om TPB:s förslag skulle gå igenom finns det gott om plats i TPB:s magasin för att presentera stora delar av museimaterialet och verksamheten kan naturligt inlemmas i TPB:s övriga aktiviteter.

Punktskriftsnämnden informerar

Till nämndens uppdrag hör att gynna användningen av punktskrift. Det sker bland annat genom att sprida information om vad punktskrift är och hur den fungerar.

Den nyaste av nämndens skrifter heter "Punktskriften och dess användning" och innehåller en grundlig genomgång av vad punktskrift är och vilken betydelse den har.

I skriften ges en definition av punktskriften som skriftsystem. Där beskrivs också vad det innebär att läsa text i punktskrift och vilken roll punktskrift spelar för att ge synskadade tillgång till ett skriftspråk.

Så här står det i inledningen: "Skrivet språk är en viktig del för alla språkanvändare i ett modernt samhälle. Med ett skriftspråk har man helt andra möjligheter att utveckla sitt tänkande och att kommunicera med andra. Det är därför en

självklarhet att alla måste få läsa och uttrycka sig i skrift. Punktskriften gör detta möjligt för synskadade personer."

Skriften är gratis och lämplig för alla som söker fördjupad information om punktskrift, den är även lämplig som studiematerial. Finns i både punktskrift och svartskrift.

Beställ direkt på nämndens webbplats: www.punktskriftsnamnden.se. Det går också bra att ringa in en beställning, 08-39 93 50.

